

Kulturdepartementet
Postboks 8030 Dep
0030 Oslo

Hørings svar - forslag til ny lov om pengespill

Innledning

Forbrukerrådet vil innledningsvis påpeke viktigheten av et kontinuerlig fokus på en aktiv og ansvarlig pengespillpolitikk. Et overforbruk av pengespill og utvikling av spillavhengighet medfører betydelige negative konsekvenser for privatpersoner og deres nærstående.

Rundt 177 000 nordmenn antas å ha et problematisk forhold til pengespill. Tilsvarende måling foretatt i 2005 viste et resultat på 122.000, hvilket synliggjør en markant negativ utvikling. Tallene er etter Forbrukerrådets syn bekymringsfulle. Pengespill i trygge og ansvarlige rammer må være det grunnleggende formålet med ny lov.

Forbrukerrådet støtter forslaget til ny lov

Lovens uttrykte formål synes å være i tråd med disse hensyn, og Forbrukerrådet imøteser det. I hovedsak støtter Forbrukerrådet forslaget til ny lov.

Lovforslaget har klar sammenheng med utenlandske selskaper som tilbyr pengespill på internett, og retter sin markedsføring mot norske forbrukere. Tilsvarende gjelder aktivitet som er med på å fremme omsetningen av utenlandske pengespill i Norge. I 2018 spilte anslagsvis 250.000 nordmenn på utenlandske nettpill og tapte mellom 1,8 og 2,2 milliarder kroner.

Forbrukerrådet støtter forslaget om at det i loven tydeliggjøres at selskaper som utøver denne aktiviteten, uten tillatelse fra norske myndigheter, begår et lovbrudd.

Styrkede offentlige virkemidler

Når Medietilsynet etter endringer i kringkastingsloven også gis mulighet til å stoppe markedsføring på tv og i bestillingstjenester av pengespill, som ikke har tillatelse i Norge, styrkes de offentlige virkemidlene. Hvor netteiere eller nettdistributører kan pålegges stans i formidling av reklame for ulovlige

pengespill, må det totale markedsføringstrykket antas redusert. Her er det viktig at sanksjonsapparatet faktisk benyttes.

Forbrukerrådet bifaller den jobben departement og Lotteritilsynet har gjort på området så langt. Kapitalsterke bransjeaktører som vet å manøvrere seg i et internasjonalt juridisk farvann gjør at nasjonal regelutforming og tilsyn er ressurskrevende. Avklaringer man har fått innen domstolsapparatet, knyttet til det nasjonale handlingsrom innenfor EU/EØS-regelverket for slik å øke forbrukerbeskyttelsen, har vært verdifull.

Forbrukerrådet støtter at Norge opprettholder en grunnleggende restriktiv nasjonal regulering, hvilket fordrer et effektivt tilsynsapparat. I dette ligger innbakt behov for ressurser til å kunne følge opp saker nasjonalt og internasjonalt. Da problemer knyttet til pengespill må betegnes som et samfunnsproblem, bør dette prioriteres.

Finansinstitusjoners ansvar

Forbrukerrådet har i en årrekke vært kritisk til finansinstitusjoners generelle utlånspraksis knyttet til forbrukslån. Kombinasjonen lett tilgang til, og massiv markedsføring av, både pengespill og lånekapital gir økte gjeldsproblemer for forbrukere.

Ved vår deltakelse i Finansklagenemnda har Forbrukerrådet sett saker hvor forbrukere har pådratt seg stor gjeld grunnet pengespill. Som kjent kan man som utgangspunkt etter norsk rett ikke pådra seg spille gjeld. Her har vi sett ulike omgørelser spillbransjen har benyttet, nettopp for at forbrukere kan benytte pengespill på kreditt eller ved ordinære pengeoverføringer. Selskapene benytter bevisst andre brukerstedskoder enn «pengespill», slik at betalingstransaksjoner, på tross av forbud, likevel kan foretas.

Bruken av mellommenn er også en kjent problemstilling. Banker har en undersøkelsesplikt knyttet til betalingstransaksjoner til og fra pengespillselskap. Banker og andre betalingsformidlere forholder seg her etter det vi erfarer relativt «slavisk» til de selskaper Lotteritilsynet har sendt vedtak om at formidler pengespill uten tillatelse i Norge.

Finansinstitusjoner og leverandører av underliggende betalingsløsninger har et systemansvar. Det kan vurderes om det bør stilles enda strengere krav til finansinstitusjoners varsling og aktivitet, for at regelverket skal bli mer effektivt, herunder om finansinstitusjonene bør pålegges en selvstendig aktivitetsplikt,

som kan tydeliggjøres i regelverket. Presiseringen kunne her gjøres i forskrift om forbud mot betalingsformidling for pengespill som ikke har norsk tillatelse.

Det kan der også vurderes å ta inn bestemmelser om sivilrettslige konsekvenser ved brudd på aktivitetsplikten (Er et kredittkort benyttet ved pengeoverføringer fremstår det klart at finansinstitusjonen ikke samtidig kan nyte godt av rentegevinst ved eget pliktbrudd. Videre kan det vurderes regler knyttet til erstatningsansvar ved brudd på aktivitetsplikten). En kodifisering vil kunne fremheve ansvaret, og synliggjøre forbrukers rettigheter.

En videreføring av dagen enerettsmodell hvor statlige aktører står som tilbydere av pengespill fremstår som mest egnet for å nå målet om å tilby ansvarlige pengespill.

Vennlig hilsen

Tone Molvær Berset
Juridisk direktør

Paal Bjønnes
Seniorrådgiver